

Muistio - Teams tilaisuus - Alueellisen pelastustoimen varallaolo- ja valmiusjärjestelmän muutoksen toimeenpano

Pohjois-Savon kaupungeille ja kunnille järjestettiin keskustelutilaisuus 10.2.2022 klo 8.30-10.55 Teams-yhteydellä. Kaikki kutsutut edustajat pääsivät paikalle. Keskustelutilaisuuden puheenjohtajana toimi Jaakko Kekoni, ja muistion laati palvelusuhdeasiantuntija Sari Zitting. Muistion tarkastajiksi esitettiin ja valittiin Juha Piironen ja Matti Raatikainen.

KT:n neuvottelupäällikkö Anne Kiiski esitteli keskustelutilaisuuden aluksi tiivistetyn kattauksen varallaolojen vireillä olevista riidoista työtuomioistuimissa, yleisissä tuomioistuimissa sekä tiedossa/menneillä olevista uusista tapauksista. Kiiski esitteli varallaolovaatimusten käsittelyn periaatteet eri oikeusasteissa, oikeuskäytäntöä ja yhteenvetoa sekä eri toimijoiden roolit ja vastuut varallaolovaatimusasioissa. (Merkitään tiedoksi Anne Kiiskin esittämät diat liitteeksi).

Yleisellä tasolla voidaan sanoa, että tämän hetkinen oikeuskäytäntö ei ole vielä vakiintunut varallaolon suhteen, mutta esimerkiksi työtuomioistuimen rajauksista voidaan todeta, että varallaoloa voidaan käyttää, jos sen veloitteet eivät ole liian tiukasti rajattuja henkilölle. Kuntatyönantaja ei voi antaa tai tehdä kansallista linjausta varallaolosta, mutta pelastuslaitokset voivat tehdä yhteistyötä ja KT konsultoi tarvittaessa. Aiheesta käytiin keskustelua.

Seuraavassa aiheessa Pohjois-Savon pelastuslaitoksen pelastusjohtaja Jukka Koponen esitteli tarvittavat muutokset ja lisätalousarvion v. 2022. (Merkitään tiedoksi Jukka Koposen esittämät diat liitteeksi).

Maakunnallisen pelastustoiminnan toimintavalmiuden rungon muodostavat jatkossa nykyisten viiden 24/7 pelastusaseman lisäksi perustettavat seitsemän 24/7 välittömän lähtövalmiuden pelastusasemaa. Näiden lisärekrytointi tarve on 57 uutta pelastajaa. Rekrytoinnit on jaettu kolmeen erään, ja ensimmäinen vaihe alkaisi 1.8.2022 ja kaksi muuta rekrytointia suoritetaan syksyn 2022 aikana. 24/7-valmiutta tukee vapaamuotoinen 30 minuutin varallaolojärjestelmä. Tärkeänä lisäresurssina tätä tukee sivutoimisten, toimenpidepalkkalaisten ja yleensäkin työsopimussuhteisten henkilöiden työpanos. Näillä keinoin saadaan säilytettyä resurssia ja kustannukset pysyvät kohtuullisina.

AVI:lta on tullut korjausmääräys, joka koskee 24/7-valmiutta Vuorela-Toivola-Sorsasalo-aluetta. Tähän vastataan perustamalla pelastusasema alueelle vuokratiloihin (tarve 8 lisäpelastajaa). Eli kaikkiaan tarvitaan rekrytoida 65 lisäpelastajaa. Asiasta käytiin keskustelua.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen taloussuunnittelija Reija Sihvola esitteli pelastuslaitoksen talousarviomuutoksen (Merkitään tiedoksi Reija Sihvola esittämän diat liitteeksi).

Esityksen suunnitelman mukaisesti ympärivuorokautinen 24/7 toiminta käynnistetään vaiheittain ja näihin liittyvät kustannusarviot ovat nähtävillä liitteissä. Liitteenä olevassa taulukossa on kuvattu kuntien maksuosuuksien vaikutukset.

Asiasta käytiin keskustelua. Lisärekrytoinnilla ja uusien asemien perustamisella säilytetään maakunnallinen palvelutaso. Varallaoloon liittyen KT:n Heikki Saaristo mainitsi, että koska oikeuskäytäntö ei ole vielä vakiintunut, 30 minuutin varallaolo on vielä turvallinen vaihtoehto, mutta lyhyemmät ajat voivat aiheuttaa haasteita. Valtakunnallisesti pelastuslaitoksissa on alettu luopua varallaolojärjestelmästä, ja palkataan lisäpelastajia. Kuopiossa Pelastusopisto kouluttaa pelastajia, mutta enemmän tarvittaisiin, sillä lähitulevaisuudessa on paljon eläköitymistä ja pelastuslaitokset/maakunnat kilpailevat pelastajista. Tulevaa pelastajapulaa on päästävä paikkaamaan. AVI:lta tuli päätös alkuvuodesta poikkeusluvan mukaiseen työaikaan, tämä aiheuttaa haasteita, koska esimerkiksi vapaavuorolta voi AVI:n päätöksen mukaan osallistua hälytykselle 10 krt/vuosi, tämä on haasteena poikkeusluvan mukaisessa työajassa ja järjestelmässä mikä on toiminut ennen hyvin. Asiaa on ryhdytty vielä tarkemmin selvittämään AVI:n kanssa.

Varallaolovaatimuksia on esittänyt noin 137 henkilöltä, ja näiden vaatimusten yhteissumma on noin 30 miljoonaa. Kokonaisarviota maksettavista summista on vielä haasteellista esittää, koska oikeuskäsittelyt ovat vielä kesken.

Kaupungin tilinpäätökseen ei tehdä varauksia varallaolosummista, koska nämä ovat vielä prosessissa, mutta tilinpäätökseen kirjataan riskienhallinnan kannalta sanallisesti. Seuraavassa liitetty/merkattu muistioon kirjaustavasta liitteisiin:

Taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva: Kuopion kaupungin tilinpäätöksessä 2021 asiaa tullaan selostamaan, kuten vuonna 2020, liitetietojen Muut vastuut kohdassa. Pelastuslaitos on muotoillut alla olevan tekstin:

Pohjois-Savon pelastuslaitoksella on saapunut varallaolovaatimuksia Korkeimman oikeuden (KKO:2015:48) ratkaisuun perustuen. Vaatimuksissa on vaadittu varallaolon luettavaksi työajaksi. Vaatimusten esittäneiden henkilöiden lukumäärä on 137, vaatimussumma yhteensä 12 075 813 euroa. 70 henkilöä ei ole vaatimuksessaan esittänyt vaatimaansa summaa. Kokonaisvaatimussumma on arvioitu olevan noin 30.000.000 euroa. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen/Kuopion kaupungin varallaolovaatimuskäsittelyitä on vireillä työtuomioistuimessa ja KT:n keskusneuvottelussa.

Asioista käytiin keskustelua.

Pelastusjohtaja Jukka Koponen kuvasi, mitä pelastustoimen ja ensihoidon henkilöstön työaika pitää sisällään muutakin kuin valmiuden ylläpitämistä. Henkilöstöllä muita tehtäviä voivat olla mm. kaluston huoltoa ja ylläpitoa, oman osaamisen kehittämistä, turvallisuuskoulutusta ja viestintätehtäviä. Hyvinvointialueella voidaan tulevaisuudessa myös tarkastella olisiko hybridimalli eli moniammatillinen työyksikkö, palomies-ensihoitaja työpari toimiva ja kustannustehokas malli. Pohjois-Savon pelastuslaitoksella on noin 5000 kiireellistä tehtävää/vuosi, valmiudella on kuitenkin hintansa.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen tilinpäätös on valmistumassa, ja sen mukaan kunnille on tulossa palautuksia, koska joissakin asioissa on pystytty säästämään, ja joitakin avustuksia on saatu. Asioista käytiin keskustelua.

Sovittiin, että tarkistetaan ja täsmennetään vielä, miten hyvinvointialueelle siirryttäessä luovuttaja vastaa mm. korvauksista. Työsopimuslain ja viranhaltijalain mukaan luovuttajalla on vastuu kustannuksista, ja vastattava näistä. Asia täsmentyy Kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti. Pelastusjohtaja Jukka Koponen tiedustelee asiaan myös Vate-työryhmän kannanoton sekä viestii asioista vate-työryhmälle.

Asioista käytiin aktiivista vuoropuhelua. Tilaisuudessa läsnä olleiden kuntien kannat eivät olleet yhtenäiset esityksestä perustaa maakuntaa seitsemän uutta 24/7 asemaa. Osa edustajista olisi halunnut siirtää asian hyvinvointialueen ratkaistavaksi vuodenvaihteen yli ja osa esitti etenemistä esitellyn mallin mukaisesti, jossa rekrytoinnit käynnistetään jo kuluvana vuonna. Puheenjohtaja Jaakko Kekoni linjasi, että aluepelastuslautakunta kuulee kuntia. Huolellinen vuoropuhelu tiiviisti hyvinvointialuevalmisteluiden ja kuntien kesken on tärkeää. Keväällä tehdään lopulliset ratkaisut esitettyihin asioihin. Tiettyihin esitettyihin asioihin on tehtävä päätöksiä nopeastikin, sillä esimerkiksi Aluehallintoviraston esittämiin asioihin on tehtävä korjausliikkeet ja vastattava näihin aikataulujen mukaisesti, koska Aluehallintovirasto osoittaa pelastuslaitokselle uhkasakon, ellei korjauksia suoriteta.

Lopuksi puheenjohtaja Jaakko Kekoni muistutti, että pelastustoimintaa tehdään myös yli maakuntarajojen. Pohjois-Savon pelastuslaitoksella toimiva Itä-Suomen tilannekeskus (ISTIKE) tuottaa 24/7-palvelut neljän maakunnan alueella (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Karjala). Lähitulevaisuudessa yhteistyö lisääntyy sisäministeriössä suunnitteilla olevan yhteistyöalueita koskevan tilanne- ja johtokeskusjärjestelmän myötä. Suunnitelman mukaan Pohjois-Savoon sijoittuisi yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskus.

Keskustelutilaisuus päättyi klo 10:55.

Sari Zitting
palvelusuhdeasiantuntija

Asiakirja on allekirjoitettu koneellisesti Kuopion kaupungin asiantuntijajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

TA_muutos 10.2.2022.pdf

Jakelu

Pohjois-Savon kaupungit ja kunnat
Tilaisuuteen osallistujat

Tiedoksi